

دهنگدانه وهی چیاکان

ئینتیرنشیپیک له له ئەنستیتی کوردیی پاریس

من ناوم خهونه
خه لکی ولاتی ئەفسوونم
باوکم شاخه و
دایکم ته مه.
من له سالێکی مانگ کوژراو و له مانگێکی ههفته کوژراو و
له روژێکی سهعات کوژراودا

ئه گهر توانیت یه که یه که
گه لای ئەو باخه بژمیری.
ئه گهر توانیت هه رچی ماسیی
گچکه و گه وره ی
ئه و رووباره ی به بهرده متا تێته پهری
ریزژمیر که ی!
ئه گهر توانیت له وه رزی کوچی بالنده ی
به ره و ژوور و به ره و خواری
به ره و خواری و به ره و ژووردا
یه که یه که
مه ل و بالنده بژمیری
ئه وا منیش به لاین ئەدهم
یه که یه که
هه رچی قوربانیی ئەم خاکی
کوردستانه شیرینه یه
بۆت بژمیرم!

شیرکو بیکهس

ناواخن

- ۱- پيشه‌کى
- ۲- ناساندنى پروژهى ئنتيرنشىپ - ئەنستىوتى كوردىي پاریس
- ۳- ئەو شتانهى هانى دام بو داواکردنى ئنتيرنشىپه‌که
- ۴- شىوازى چالاکيه‌کان
- ۵- پله‌به‌ندى رېکخراوه‌که
- ۶- شىواز و رېگه‌کانى هه‌لسه‌نگاندن
- ۷- به‌شى رېککه‌وتن و واژوکردن

۱- پېشەكى

من ناوم كەڤين بەگىخانى-پە، لە كوردستانى باشور (ھەرېمى كوردستانى عېراق) لە سالى ۱۹۹۵ لەدايك بووم. كاتېك تەمەنم دوو سالان بوو من و خېزانە كەم لەگەل ھەزاران كەسى ديكە لەلايەن پېشوى بەعس و بەھۆى دەرەنجامەكانى جينۆسايدى ئەنقالەو ھە ناچار كراين لە ولاتەكەمان ھەلبېين. لېرە شەرەفى ئەو ھەم پېيرا لە ولاتېكى ھەك ھۆلندا گەرەبېم و بەدواى خوېندنەكەمدا بچم، ولاتېك كە رېز لە مافە مەدەنى و سياسى و مروپەكانم دەگرېت. ئەو ھە گرنگىەكى بنچىنەپى ھەبوو ھە بۆ من كە توانيومە بەشدپوھىەكى ھاوئاھەنگ و لە ژینگەپەكى ئارامدا پەرە بە شوناسە كوردپەكەم لەپال شوناسە ھۆلەندپەكەمدا بەدەم. لەبەرئەوھى لەماوھى سەدەى رابردوودا لە كوردستان بەگشتى زۆرچار نكولى لە شوناسى مليۆنەھا كورد بە قەبارەپەكى گەرە و لە مەوداپەكى جوگرافياى فراوانتردا كراوھ بەشپوواى جياجياى ھەك تەعريب، چەوساندنەوھ، دورخستنەوھ و ھېرشى وېرانكارانە.

ئەو مېژووھ سەختەى كوردەكان بە گشتى و ئەزموونى خېزانەكەشم بەتايپەتى وای لېكردم ھەزى زياترم بۆ مېژوو ھەپت و ھانىشى داوم لە ھەولدانم بۆ داھاتوپەكى باشتەر بۆ كوردستان و جياھانپكى جوانتر بەردەوام بىم. باش ئاگادارم ئەم رېنگاپەى گرتومەتە بەر، تەركيزى خوېندنەكەشم و ئەو چالاكپە ھونەرپە زۆرانەشى بەشداريان تېدا دەكەم ھەموويان رېكارېكن بۆ "خودبەردەوامى" لە شوناسى كەسېمدا، لە سنورپكى فراوانترى شوناسى بەكۆمەل و كەلەپورى كوردپدا.

دواجار، من ئېستا لە بەشى ھيومەن دايقېرسىتې (ھەمەچەشنى مروپى) لە زانكۆى لېيدن لە شارى لاھای دەخوېنم كە كۆمەلگاپەكى ئەكادېمى پېرەھەم و ژینگەپەكى فېربونى لەبار لەخۆ دەگرېت. لەگەل ئەو ھەزە زۆرەى بۆ مېژوو جياھان، دابونەرېت، ئەدەب بەگشتى و مېژوو كورد بەتايپەتى ھەمە، پېمواپە ئەنجامدانى ئېنتېرنشىپېك لە ئەنستىوتە پاپەبلندەكەى كورد لە پارېس بەدلنپاىپەوھ ھاوكارېم دەكات لەو بەشەى ئېستا تېدا دەخوېنم، ھەرۋەھا وادەكات بتوانم چۆن فۆرم و شپووا بە گەشەسەندنى ئەكادېمى و توېژېنەوھكانى داھاتووم بەدەم.

۲- ناساندنى پرۆژەى ئنتېرنشىپ – ئەنستىوتى كوردپى پارېس

ئەنستىوتى كوردپى پارېس لە سالى ۱۹۸۳ لەلايەن چەند رۆشنېر و ھونەرمنەندپكى كوردى تاراوگە دامەزراوھ، لە ئېستادا لەلايەن پازدە ئەندامى ئەنجومەنى بەرپوھبەرانەوھ بەرپوھ دەبېت. بە پىشتگېرى ھكومەتى فېرەنسا، ئەنستىوتەكە ھەك فۆنداسىوېك بۆ بەرژەوھەندى گشتى ناسراوھ، ھەرۋەھا بە پالپىشتى چەندېن رۆشنېر و ھونەرمنەندى نپودەولەتى لەنپوياندا سياسەتمەدار و پزېشكى پېشوو پېرنارد كوشنەر و خېزانى سەرۆكى پېشوى فېرەنسا خاتوو دانپال

میتران، ئەنستیتوتی کوردی وەکو بەلۆژیکی کەلەپور و گەشەپێدان لە ئەوروپا و ناوچە کەدا پۆل دەبینیت.

هەر وەك دامەزرێوە كە جەخت لە سەر ئەم دروشمە "بۆ بەرگریکردن لە كۆلتورێکی هەزار ساڵە كە مەترسی لە ناوچوونی لە سەرە" دەكاتەو، ئامانجە كانی دامەزرێوە كە بریتین لە پارێزگاریکردن لە زانیاری سەبارەت بە زمان، بە میژوو، بە كەلەپوری كۆلتوری كوردی لە ناو كۆمەلگە كوردیدا بۆ ئاسانکردنی پرۆسە ی تێكەڵبوونی كوردانی پەنابەر لە ئەوروپا و كۆمەلگە خانەخوێیەكانیاندا. هەر وەها بۆ ئەوێ كۆلتور و ولات و دۆخی ئیستای كورد بە رای گشتی بناسین.

٣- ئەو شتانە ی هانیدام بۆ داواكاری ئنتیرنشیپە كەم

بەو حەزو و خولیا زۆرە ی كە هەمە بۆ میژوو، بۆ كۆلتور و هونەر و ئەدەبی جیهان بە گشتی و كۆلتور و كەلەپوری كوردی بە تاییەتی، پروام وایە فۆنداسیۆنی پرشكۆی [ئەنستیتوتی كوردی] پاریس زۆر بە باشی یارمەتیم دەدات بۆ فێربوون، بەرەوپێشبردن و گەشەپێدانی ئەو زانیاری و خولیا یانەم. جگە لەوێ ئەم ئنتیرنشیپە یارمەتی بە هێزبوون و بەرەوپێشچوونی ئەكادیمی، توانا و لێهاتووییە كەسییەكانم دەدات. بە تاییەتی ئەگەر ئەوێ لە بەرچاوی بگڕین كە دامەزرێوە كە كەوتووێتە ناو ژینگە یەكی پر جوله و پر بەر هەم لە ناو جەرگە ی پاریسدا.

لە زانكۆی لێدین وەك ئامادە كارییەك بۆ توێژینەوێ بە كۆرپۆسە كەم - كە دەمەوێت تەركیز بەخەمە سەر ئەدەب و هونەری كوردی وەكو فۆرمێك بۆ خود بەردەوامیی - و هەر وەها ماستەر و دكتورا كەشم لە هەمان بواردا ییت.

لە گەل ئەوێ شدا من خەریکی خوێندنم لە بەشی هیومەن دایفۆر سیتی لە ناو بە شێکی گەورەتری هونەری لیبرال و چوارچێوەی زانستەكان، پیموایە ئەو ئەزموون و زانیاریە تا ئیستا لە زانكۆی لێدین بە دەستم هێناو، وام لێ دەكات بیدەمە پال چالاکیە كانی دامەزرێوە كە و ئامانجە كانی بە گشتی و ئنتیرنشیپە كەم بە تاییەتی.

لە هەمان كاتدا لە گەل ئەوێ من حەزم لە ئەدەب و هونەرە لە چوارچێوەی میژووی كوردستان و ئەوانی دیکەش، ئەوێش بەهۆی بەراوردکردن و شیکردنەوێ كانهو، شەرەفمەندبووم بە هەبوونی دوو سەرپەرشتیاری بە ئەزموون و شارەزا لە زانكۆ و دامەزرێوە كە:

1. دكتورە جۆیس بلاو، پرۆفیسۆری فەخری لە ئینالكو (INALCO) ئەنستیتوتی نەتەوێیی بۆ زمان و شارستانیەتی رۆژھەلات لە پاریس. لە ئیستادا ئەو خانمە پرۆفیسۆرە بەرپرسی گەنجینە ی ئەنستیتوتە لە بۆردی بەرپۆسە رایەتی.

2. دكتورە ژاکلین هیلکیما، پرۆفیسۆرە لە بەشی میژووی هونەر و كۆلتوری میژوویی لە زانكۆ و كۆلیژی لێدین، بە دیاریكراوی جەخت لە سەر بەشی

لېكۆلېنەوۋەي ساختەكارىيى (لە بواری نووسىن) دەكاتەوۋە، ھەرۋەھا رېكخەرى سەنتەرى نووسىنە لە يرېل نېجھوۋف.

۴- شىۋازى چالاكىەكان

ئەوۋەي وا لە ئەنستىوتى كوردىيى پارىس دەكات ژىنگەيەكى تەواو لەبارىت بۆ فېربوون، ئەو كەشە بەرھەرمدارەيە كە ئالوگۆرى كولتورەكان، توۋژىنەوۋەي ئەكادىمى و گەشەسەندەن، گرنكى و پەرەيان پى دەدرىت. ئەم رۆلەش لە لايەن ھەردوو شارەزايان لە بەشى پىسپۆرىي خۇيان كە كار بۆ رېكخراوۋەكە دەكەن و ھەرۋەھا لەلايەن ئەو مېوانە جىاوازانەي سەردانى ئەنستىوت دەكەن دەبىنرىت. لەگەل ئەم خالە جەوھەريانەي ژىنگەي رېكخراوۋەكە، پىموايە باشترە بۆشايەك بەجىبېلېن بۆ پىشخستنى پرسىارى توۋژىنەوۋە گىشتىەكان، چالاكىي تايبەت بە توۋژىنەوۋە و ئەركە ھاوبەشەكانى توۋژىنەوۋە لەگەل دكتورە بلاو.

لەگەل دكتورە بلاو ۋەك سەرىپەرىشتىارىكى بە ئەزموون، چاۋەرۋانى ئەوۋە دەكەم لەمەودايەكى فراواندا بەشدارىيى گروپ يا ۋەك تىم لە چالاكىەكان و ئامانجەكانى رېكخراوۋەكەدا بىكەم. ھەر لە شىكردنەوۋە و رېكخستنى بەلگەنامەكان لە كىتېخانەدا تا پىشۋازىكردن لە مېوانەكان، نووسىنى راپۇرت و وتار بۆ ئامادەكارى، بەشدارىكردن لە ۋۆركشۆپ و چالاكىەكانى دىكەدا. نمونەيەك لەو چالاكىانە دەكرىت خويندىنى كوردى يىت لە ھاویناندا كە لە نېوان ۳-۶ى سىپتەمبەرى ۲۰۱۸ دا دەست پى دەكات.

سەرەراي ئەوۋەي ئەم ئەولەويەتەم بە دكتورە بلاويش پراگەياندوۋە، پىمخۆشە بەدىارىكراوى بىچىنە سەرەكەيەكانى توۋژىنەوۋە لە چالاكىەكانمدا باس بىكەم، بۆ نمونە لەگەل دكتورە بلاو لە توۋژىنەوۋەي پىرۆژەيەكدا بە ھاوكارى و سەرنجى توۋژەرەكانى دىكە لەرېكخراوۋەكەدا بەشدارى بىكەين. زىاد لەوۋەش پىم خۆشە پەرە بە زمان، تېگەيشتن و بەھرە كوردىەكانم بىدەم لەپال زمانە فەرەنسىەكەمدا، ئەمەش ھاوكارى ئەو بەشە لاۋەكەم دەكات كە بۆ زمانى فەرەنسى دەيخوئىم لە زانكۆي لېيدن.

پىم خۆشە خۆم لەناو دل و رۆحى رېكخراوۋەكە و مېوانەكانىدا نوقم بىكەم، ئامادەم بۆ ھەر سەرەكەشەيەكى تازە لەلايەن دكتورە بلاو، ھىلكىما و ھەر ئەندامپكى دىكەي رېكخراوۋەكەوۋە پىشنىار بىكرىت.

بىچىنە سەرەكەيەكانى توۋژىنەوۋە

له گەل ئەو چالاکیە فراوانانەى دەمەویت له گەل ئەم دامەزراوە کوردییە ئەزمونی بکەم، له شارێکی پر جوولە و چالاکی وەک پارێسدا، دەمەویت پرۆژەى توێژینه وەیه کی هاوبەش له گەل دکتۆرە بلاودا ئەنجام بدەم، دواتر وەک پایەیه کی سەرەکی بۆ توێژینه وە بالاکەم له زانکۆی لییدن، پاشانیس بۆ ماستەر و دکتۆراکەم له سەر ئەدەب، هونەر، کولتور و کەله پوری کوردی سودی لی وەریگرم. لیڤه دا دەییت سەرنجی ئەو بەدریٲ کە هەول دەدەم بە دروستی پرۆژەى توێژینه وە جیاوازه کانم ریٲک بخەم، ریٲز له بەرنامە و پرۆسە و یاساکانی ریٲکخراوە کە بگرم وەک خۆپاراستن له دزی زانستی و هەندیٲک هەله ی دیکەى هاوشیٲوہ. سەبارەت بە هەردوو پرۆسەى ئینتیرنشیٲه کەم و بە کالۆریۆسە کەم، داوا له دکتۆرە بلاو و دکتۆرە هیٲکیما دەکەم ریٲنمایم بکەن بۆ ئەو هەى بە تەواوەتى بە یٲی یاساکان ڤه فتار بکەم.

پرسیاری گشتی توێژینه وە

چۆن یادە وەری و نۆستالژیای بەرجه سته له ئەدەب، هونەر و بە شه کانی دیکەى دەریینه هونەریه کە له پووریه کاندای وەک میکانیزمیٲکی خۆدبەردەوامی خزمەت بە گەلی کورد دەکەن؟

پرسیاری دیاریکراوی توێژینه وە

له م سەردەمه دا چۆن ئەنستیوتی کوردی پارێس له گەل ئەو زانیاریه فراوانەى له سەر ئەدەبی کوردی و هونەر و کەله پوره کەى هەیه تی وەک میکانیزمیٲکی خۆدبەردەوامی خزمەت بە کوردانی تاراوگه له فرەنسا و ناوچه کانی دیکه بکات؟

پرسیاری لاوه کی توێژینه وە

ئەو ئالنگاریانه چین دامەزراوە کە توشیان دەییٲ له مە و دا یه کی فراوانی چالاکیه کانی، چۆن په یوه ندی و کاریگه رییه کانی کوردانی تاراوگه له فرەنسا، ئەوروپا و تەواوی کوردستان بەرە و پیٲش دەبات؟

وەک ئەو هەى له گۆرانیه کلاسیکه کەى سووت (suite) دا دە لیٲ "مە هیٲله ڤا بردوو ئەو شتانه مان به بیر به یٲنٲته وە کە ئیستا نیمانه" جودی بلوو ئایز، پیٲشیره وى ئەم بیرو کەیه دەکات کە ڤه نگه پایه ی ئەم بیرو دۆزه په یوه ندی به وەلامی پرسیا ری ئەم توێژینه وەیه وە هەییٲ.

له (نۆستالژیا و بیزاریه کاندای) سقیٲ لانه بۆیم ئەم ئارگیومیٲتانه ی هەن:

"هۆگریی تاراوگه ڤیٲچه وانەى له ریشه هەلکیشان و نااشنا بوون نیه، به لکو پیٲکها ته ی سەرەکیه تی. زۆر گوتراوه له سەر گه ڤرانه وە دلخۆشکەرە کان بۆ نیشتیمان، ئیستا کاتی ئەو یه دادپه روه ر بین به رامبه ر چیرۆکه کانی نه گه ڤرانه وە بۆ نیشتیمان و ڤیدا هەلدانه ییمه یله کانی هەندە ران. نه گه ڤرانه وە بۆ نیشتیمان له هەندیٲ حالهت و لای هەندیٲ له نووسەر و هونەر مه ندە کانی هەندە ران بووه به هۆکاریٲکی سەرەکی دا هیٲانه هونەریه کانیان، مایٲکیان له زیٲو تیٲکست و کاره

ھونەرپەكانياندا بۇخۇيان دروست كردوۋە، ھەرۋەھا ۋەك ئامرازىڭ بۇبەردەوامى بەكارى دەھىنن. ئەو كەسە ئاسايىانەى كە لە ھەندەرانن زۇر جار دەبنە ھونەرمەند، خۇيان و مالى دووھەمیان زۇر بە بلىمەتەنە بنیات دەئىنەۋە. نەتوانىنى گەرانەۋە بۇ نىشتىمان تراژىدىيەكى كەسىى و ھىزىكى بەرگەنەگىراۋە، ئەمە ماناى ئەۋە نىە ھىچ نۇستالژىيەك بوونى نىە لىرەدا، بەلكو ئەم جۇرەى نۇستالژىا رىڭرە لە گەرانەۋەى رابردوو. ھۆگىرى تاراۋگە بەلپنى بىرنەكردنەۋە و ھەستىكى رىڭخراوت پى نادات، بەلكو تەنھا ئارەزۋىەكى گوماناۋىت بۇ دروست دەكات كە زۇر قول نىە بەلام ئاگادارى زوو نەمانىەتى.

نۇستالژىا ھەستى لەدەستدان و شوپىڭگۆركىيە بەلام لەھەمان كاتدا دلدارىە لەگەل خەيالەكانت. خۇشەۋىستى نۇستالژىا تەنھا لەپەيۋەندىەكى دوور مەۋودادا بەردەوام دەيىت. ۋىنەى سىنەمايى نۇستالژىا ۋىنەىەكى دووروۋە، ياخود دوو ۋىنەى لەسەرىەك دانراۋە، ۋىنەى نىشتىمان و دەرەۋە، ۋىنەى ئىستا و رابردوو، ۋىنەى ژيانى رۇژانە و خەيال. ئەو كاتەى كە دەمانەۋىت بەزۇر بىكەن بە يەك ۋىنە، يان چوارچىۋەكەى دەشكىت يان روۋەكەى دەسۋىتت.

ئەو زانىارىەى پىشتەر باسەم كىر سەبارەب بە نۇستالژىا ۋەك ھۆكارىڭ بۇ خودبەردەوامى، ھانا ئارنت و ئەۋانى دىكەش جەختىان لەسەر كىردوۋەتەۋە؛ بەلى نۇستالژىا مىكانىزمىكى گىرگە كە تواناى خودبەردەۋامىت لە رىڭگى دوو سەرچاۋەى بنچىنەپى كەسىيەتىۋە پىدەبەخشىت: كەسىيەتىەكى تاك و كەسىيەتىەكى بەكۆمەل. زىاد لەۋەش، لەگەل ئەۋراستىيە دامەزراۋە كوردىيەكە شوپنى دوو جۇر فىركىرەن و فىربوونە، ئەۋانىش توپىنەۋە و ئالوگۇرى ئەكادىمى كولىتورە جىاۋازەكانن، پىمۋايە ۋا باشترە بۇشايىەك جىبىلرپت بۇ گۇرانكارى لە پرسىارى توپىنەۋەكەمدا، بۇ ۋىنە رەنگە پاش پىنچ رۇژ پىداچوونەۋەى ئەدەبى، پرسىارى توپىنەۋەكەم بەكەمە پرسىارىكى زۇر جىاۋاز و پىر كىشمەكىش.

ئەۋە روونە لەلام كە بەرپرسىارىتى تەۋاۋ ھەلدەگىرم بۇ دلنىابوونەۋە لەۋەى ئەۋ توپىنەۋەى ئەنجامى دەدەم مانابەخش پىت بۇ ھەردوو بەشى ئىنتىرنشىپ و داتابەسەكەى لەگەل توپىنەۋە تايىتەكەم لە زانكۆى لىدىن.

بەبى ھىۋا چاۋەرپىكە

بە رۇخى خۇمم گوت، ئارامبە، بەبى ھىۋا چاۋەرپىكە،
چونكە ھىۋا دەيىتە ئومىدى شتىكى ھەلە؛ بەبى خۇشەۋىستى چاۋەرپىكە،
چونكە خۇشەۋىستى دەيىتە خۇشۋىستى شتىكى ھەلە، ھىشتا باۋەر ماۋە
بەلام ھەموو ئەم باۋەر و خۇشەۋىستى و ھىۋايە لە چاۋەرۋانىيدان.
بەبى بىر كىردنەۋە چاۋەرپىكە، چونكە ھىشتا ئامادى بىر كىردنەۋە نىت:

بۆيە تاريكىي ده يېتە پروناكى، خاموشيش ده يېتە سه ما
ده يېتە چپەي جۆگه له ي به خور، ده يېتە هه وره بروسكه ي زستان.
جاتره و شيليكى كپوى نه بينراو،
پېكه نينى نپو باخه كه، زايه له ي مه ستىي
وون نه بوون
به لام داواده كهن، په نجه بو نازاريك دريژ ده كهن
نازاري مردن و له دايكبوون...

تى ئيس ئيليه ت

۵- پله به ندى دامه زراوه كه

ئەم پېكخراوه كوردىيه له لايەن ئەنجومەنى بەرپۆه بەرانه وه بەرپۆه ده بریت كه
پېكهاتوو له پازده ئەندام. لەم ساته دا به روارى دياريكراو، پله و خشته ي
چالاکيه كانم ديارينه كراوه. هه رچه نده پېموايه سه رپه رشتياره كه م، دكتوره بلاو،
ژيرانه هاو كاريم ده كات له به شداري كردن و يارمه تپدانى پېكخراوه كه له هه موو
روويه كه وه بو ئەوه ي بيته ژينگه يه كى فېرپوونى ده وله مه ند و مېشكېزوین هه م بو
من و هه ميش بو ئەوانه ي به ركه وتن و ئالوگورمان ده يیت له گه ليان.

زياد له وهش ئەو كه سانه ي كار له دامه زراوه كورديه كه دا ده كهن، هه روه ها
سه رپه رشتياره كه م دكتوره جويس بلاو، په يوه نديان له گه ل چه ندين پېكخراوى
په روه رده يى هاوشيوه هه يه وه ك INALCO و زانكوى سوڤوون هه يه. پېموايه ئەوانه
هانم بده ن منيش خۆم ئاشنا بكه م به و چه شنه دامه زراوانه، ئەويش به سه ردانى
كردنى كتيخانه به ناوبانگه كانيان، هه روه ها سه رنجدانى چالاکىي، به ها و ئامانجى
ئەو دامه زراوانه بو داواكارى ماسته ره كه م له پېگه ي ئالوگور كردنى بيرورا له گه ل
ستافه كه، خویندكاره كان له پاريس و ناوچه كانى ديكه ش.

۶- شپواز و پېگه كانى هه لسه نگاندى

پېكهاته

چاوه روانى ئەوه ده كه م له دكتوره بلاو فيدباكى زاره كى و نوسراوم پېشكه ش بكات
له ماوه ي ئينتېرنشپيه كه مدا بو به ره و پېشچوونم. به م پېگه يه ده توانم كتيپىكى
تۆمار كردن دا بنيم، له هه له و ئالنگاريه كانمه وه فېرپم بو ئەوه ي په ره به كاره
تايبه تپيه كان و به ره په روه رده ييه كانم بده م.

ناوهړوك

هرچهنده تا ئیستا هیچ پیوانه، دوا واده یه ک و ئامانجیکي دیاریکراو دانه راوه، به لام له گهل دکتوره بلاودا له ماوهی ئینتیرنشیپه کهم له ریڅخراوه کهدا نهو شتانه پوخت و پروون ده کهینه وه. به شیوه یه کی دیکه ده توانم بلیم له ماوهی چهنه روژی سه ره تاي گه یشتنمدا، نهو ئامانج و پیوانانه به وردی له نه خسه ریگه دا دیاری ده کهم.

کات

نه مه شیان شتی که په یوه ندی به وه وه هه یه که چ شتی ک زور درېڅخایه ن و گونجاوه له گهل چالاکیه کانم له و ژینگه پرجووله ی دامه زراوه کهدا. بو وینه له کاتی توژی نه وه ی هاوبه ش له گهل دکتوره بلاودا چاوه روانی نه وه ده کهم ریڼمایي و ئامانجی ووردم بو دیاری بکات، بتوام له کاتی کی دیاریکراودا ته اوایان بکه م، به لام له گهل نه وه شدا چاوه ریڼی نه وه ده کهم له و ماوه یه دا تووشی ئالنگاری و خروشان بيم به رامبه ر ئامراز و پایه تایبه ت و جیاوازه کانی توژی نه وه که.

به شیوه یه کی گشتی پیموایه ئالوگور و گفتوگو له گهل دکتوره بلاو، دکتوره هیلکیمه و دکتوره لام فیدباکی شه فاف و دروستکه رین بو سوودی هه موو نه وانه ی به شدارن. هه روه ها هاوکاری و ئالوگوری نیوان زانکوی لییدن و نه نستیوتی کوردی له پاریس زور پر به هایه بو من.

۷- به شی گریبه ست و واژو

ئیمه، نه وانه ی له خواره وه واژومان کردوه، داواکاری ئینتیرنشیپه که ی که فین به گیخانی سلیمان-مان خویندوه ته وه و ره زامه ندین به پالنه ره کان و جیبه چی کردنی ئینتیرنشیپه که له نه نستیوتی کوردی له فه ره نسا.

به روار و واژو

د. جويس بلاو

به روار و واژو

د. ژاکلین هیلکیمه

به روار و واژو

د، هوانگ واه لام

به روار و واژو

که فین به گیخانی

پیره دار و
نهونه مام و
دهنکه تۆو بووین.
له ناو خودی ئه نقه ره وه
شه به یخوونی هاتن، هاتن
هه لیانگیشاین
هه لیانگرتین
دوور بردیانین!
له ری ملی زۆر پیره دار لار بوونه وه.
له سه رمادا زۆر نهونه مام رو حیان ده رچوو
ره ق بوونه وه.
تۆویکی زۆر هه ر بوون به ژیر ده ست و پیره
بزر بوون و بیرچوونه وه!
وه ک چه می هاوین ته نک بووین
وه ک بالنده ی ده مه و پاییز که م بووینه وه
چووینه خانه ی هه زاره وه
تۆومان تیا بوو «با» هه لیگرت
«با» بر دیه وه
گه یشته وه چیا ی تینوو
له ناو به رددا خۆی شارده وه
یه که م باران
دووهم باران
سیه هم باران، رووایه وه.
ئه وا ئیسته دیسانه وه جه نکه لیکن
ملیونانین

شیرکوۆ بیکهس